

הרצאת אוסישקין בקונגרס על הקהילה

של אלה אשר הכנימו בו את הרעיון הזה. הקהילה היא מוסד חזק אשר הנדיב את הכנסותיו פי ששה. פי שרוצה לחקן את המעוות בתוכנו, הרי ישנם אצלנו שדות-פעולה הנזקקים לתקנה יותר מאשר קק"ל, כי לא שמעתי עדיין שהמוסד הזה יעשה רע לציונותו. חני מנוחה הרי במנהלת הקהילה יושב גוברנר ממעם ההנהיג ודוקא איש הקהילה הקולי קיש, והוא מודמן לכל ישיבותינו ורק פעם אחת השטיע את הויסיו שלו ולבסוף חזר בו.

עתה אנש ליתר השאלות. למרות האמצעים המועטים, למרות התחייבויות משכנה, הגענו במשך שנתיים האחרונות להתקרמות גדולה, רכשנו 28 אלף דולר נאם בעסק נועד 10,000 דולרם שלא הוזכרו בדו"ח, 11,000 במניבת ח"פה, בבקעת הירדן 4,400, נאיזור, המטעים ביהודה 6,700 - בס"ה 60,000 דולרם (תרועות). יש לנו גם איכו רכישות בעיר, עשינו בסיווג הקרקע ובחסיפת-המים, לקרקע בכפר הוצאנו 77 אחוזים, לקרקע בעיר - 10 אחוזים, להכשרה - 6 אחוזים, להספקת מים - 4 אחוזים, לנטיעות - 3 אחוזים, לאזור: רוביה-נספים הוצאו לחקלאות, אין לערער בשיטה משקית כזו, אסור להעביר עליה שגם בקורה, אולם אסור להכשילה.

ואשר להמצאת האמצעים: מרכונו נחקש עם 56 ארצות בעולם כולו, מדינה מדינה, אנשיה ויהסיה, במשך שנתיים האחרונות נכנסו 281 אלף לייש, לפני חמש שנים היו לנו רק 70 אלף לייש, ההכנסות עלו, איפוא, יותר מכפול ארבעה, יראנו, מן חרד ההכנסה, אולם היא היתה כבשנים הקודמות ואולי גם עלתה במקצת.

מכים אחדות על היחס שבין קהילה וקהילה, במרחבי, כי היחסים יכנו וישיבהו, עם העברת קהילה לירושלים נעשו צעדים חשובים להתאמת הפעולות, המשרחות לחי"ל נקבעו בטועצה משור-הפתח, העבודה בריאה של הקהילה מסייעת לקהילה.

קהילה הוציאה לחי"לובלה את מסד הארץ, בו הובאו כל המקומות הנאים על ברית עם ישראל לארצו סכל מכמני ספר:חני, אקוה, כי הספר יחשמש בשכנות הרחבות של העם.

עתה אדבר על ענין אחר אשר ויצמן וסוקולוב לא ראו להזכירו, הסכוונ לעבודתנו בקנדה, במדינה זו חיים רק 120 אלף נפש מישראלי, שאין נחור כם מליונרים גדולים, ובכל זאת הצלחנו להשיג אצלם התחייבות על כיליון דולר, ס"ה 300 אלף הוצאנו כבר לירינו-בסכום זה ננאל 60 אלף דולר, היום קבלתי מלנרמה, כי הקניה הזו נעשתה כבר (תרועות), והמפעל הקנאדי הוא חשוב ביותר אם נראג שלא יהיה אפי-זודה גרידא, כי אם פתיחה לשיטה, החלטנו לרשום את ציוני קנדה בראש הספר הרביעי של ספר הזהב אשר לקק"ל.

הנני רואה באולם רק צירים סוד-עמים, אין זה מחליש אותי כלל, כי כל מפעל גדול בעולם נעשה בידי המועטים, אשר העסיקו לחדור במהות-הענינים, אם נפתור את שאלת הקרקע והיתה הארץ לנו לנחלה.

(תרועות ממושכות.)

הכל סודים כי החקלאות משמשת בסיע לבנין הארץ, בלי הבסיס הזה אין לנו תקומה, ואם כן הדבר הרי ברור ממילא, כי הקרקע משמשת בסיס לחק"לאות, בקרקע חלוי כל עתידנו, אם נפ"חור את שאלת-הקרקע נשקף לנו עתיד בארץ ואם לא-אבדנו, ועוד: הקק"ל משמשת בסיס לכבוש-הקרקע, אם חיה לנו קק"ל גדולה וחזקה כי אז נפתור את שאלת-הקרקע.

בענין זה מפולגות הרעות המח-נגרות לשתיים, יש אומרים כי הפתרון של שאלת הקרקע אינו חלוי בקהילה, כי אם בקרקעות-הממשלה, לעומתם נש"מעה המענה, כי הפתרון הזה נחון בידי היומה הפרטית, בקנין הקרקעות הפרטי, צריך לרניד פה, כי כל הבטחותיה של הממשלה עד כה נגמרו שלא בחיוב, ואין אני אמונה, כי לעתיד לבוא נגיע בבחינה זו לכבושים בעלי-ערך גדול ומכריע.

אלה הסבורים, כי נאולת-הקרקע זכוא מידי היומה הפרטית הכירו את טעוהם הנסה בשנתיים האחרונות, הרי דוקא התקוות שהיו כרוכות ביומה הפר-טיה, שצריכה היתה לבוא ולגאול שטחי קרקע גדולים ולישב עליהם אנשים פר-טיים-היו לנו למקור המשבר, העשירים שבאנשי היומה הפרטית שבאו מאמריקה, נהלו מ"ים עם קה"ל ודרשו מסנה לקנות את קרקעותיהם, מזה מוכח, כי נאולת-הקרקע לישראל קשורה קשר בל ינתק במוסד האוד של הקרקע הלאומית, הקה"ל, והשאר אינו אלא תוספה קלה לעבודה המרכזית הזו.

בראותנו, כי הקה"ל כפי שהת-פתחה והתבצרה בשנים האחרונות, לא היתה מוכשרת לפתור אפ"ל את רא-שית הפרובלמה הקרקעית באופן מכריע, הרי מחובתו של הקונגרס ושל הועדה הגדול ושאר המוסדות הוא להעמיק חקר, עלינו להעמיק בשאלה זו כדי להבין, מה חיה לנו, אם ענייני-הקהילה לא ית-קרמו בסהירות הדרושה.

שאלה חשובה מאד היא שאלת הריזורבה הקרקעית, יש בתיכנו חסירים נלהבים של החתישבות החקלאית, אולם הם סוברים, כי כל זמן שאין לנו אמצ-עים לישוב אנשים על הקרקעות פטורים אני מלהרבות בדכישתן, עמדה זו מסוכנת היא מאד, יש להבדיל בין קניח הקרקעות ובין החתישבות המידית, שאלת-החתיש-היא רק ענין של נספך, שאלת המחר ואפ"ל הקרקעות דבר-רכישתן הוא דוחק ואינו להחמיצו, מן ישחמש מדינו לעולם, קניח הקרקעות היא חמורה לעין ערוף, החוקים החורכיים הישנים הנהוגים גם עתה מכנידים עלינו, אם הקהילה היא מסתח הקרקע, הרי החוקים האגריים הם המנעור, והמפתח המשובת ביותר לא יצלה אם המנעור הוא אכזר חלורה זפסול לשימוש, אין אנו רשאים להסתין עד שיכוא יהודי ויקנה קרקע, כי אם עלינו להבין את הקרקעות ולכשיכוא היהודי, עליו לילך ולהחישב.

היהודים מחוננים באינספיקט בריא מאד, היהודי חביבה עליו רנישת הקר-קעות שלנו סכל ענפי מעולחני, קה"ל חייבת איפוא לאזור את כל כוחותיה לשם נאולת הארץ.

ויצמן דרש התאמת המעולות בין ההנהיג ובין המסדות שלנו ובין המוס-דות בינם לבין עצמם והגליש ביהודי את הקהילה, אם גם הדניש שאין הוא מתכין לפניע בקה"ל, אני מאמין בכנות דבריו שר ויצמן, אולם אין אני מאמין בכניחם